

บทที่ 3

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ 2 ประการ คือ 1) เพื่อตรวจสอบความตรง (Validation) ของโมเดลเชิงสาเหตุของการมีส่วนร่วมของแม่ในโปรแกรมการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มในเด็กที่มีความต้องการพิเศษ อายุ 0-6 ปี ที่ได้จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยกับข้อมูลเชิงประจักษ์ 2) เพื่อศึกษารูปแบบอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของแม่ในโปรแกรมการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มในเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจะนำเสนอเนื้อหาแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 2 ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรสังเกตได้ในโมเดลเชิงสาเหตุของการมีส่วนร่วมของแม่ในโปรแกรมการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มในเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความตรงของโมเดลเชิงสาเหตุของการมีส่วนร่วมของแม่ในโปรแกรมการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มในเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

สัญลักษณ์ที่ใช้ในงานวิจัย

สัญลักษณ์ที่ใช้แทนตัวแปรแฝง

SES	หมายถึง	เศรษฐกิจฐานะ
SUPPORT	หมายถึง	การสนับสนุนทางสังคม
STRESS	หมายถึง	ความเครียด
COPING	หมายถึง	การเผชิญปัญหา
INVOLVE	หมายถึง	การมีส่วนร่วมของแม่

สัญลักษณ์ที่ใช้แทนตัวแปรสังเกตได้

EDU	หมายถึง	ระดับการศึกษา
INCOME	หมายถึง	รายได้ (หมื่นบาท)
INSUP	หมายถึง	กลุ่มที่มีความสัมพันธ์อย่างไม่เป็นทางการ
FORSUP	หมายถึง	กลุ่มที่มีความสัมพันธ์อย่างเป็นทางการ

SPOUSE	หมายถึง	สามี
MIND	หมายถึง	ทางด้านจิตใจ
BODY	หมายถึง	ทางด้านร่างกาย
PRO	หมายถึง	การจัดการกับปัญหา
EMO	หมายถึง	การจัดการกับอารมณ์
AVOID	หมายถึง	การหลีกเลี่ยงปัญหา
INKNOW	หมายถึง	การมีความรู้ความเข้าใจ
INDO	หมายถึง	การให้ความช่วยเหลือและมีส่วนร่วม

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ ข้อมูลเกี่ยวกับมารดา และข้อมูลเกี่ยวกับบุตร

ตารางที่ 3.1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับมารดา โดยผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 343 คน กลุ่มตัวอย่างมีอายุเฉลี่ยเท่ากับ 34 ปี 5 เดือน (SD = 6.99) และอยู่ในช่วงอายุระหว่าง 31 ปี ถึง 40 ปี มากที่สุด การศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในระดับมัธยมศึกษา หรือ ปวช. และปริญญาตรี รองลงมาคือระดับประถมศึกษา มีสถานภาพสมรสและอยู่ด้วยกันมากที่สุด ครอบครัวมีลักษณะเป็นครอบครัวเดี่ยวที่ประกอบด้วยพ่อ แม่ และลูกมากกว่าครอบครัวขยายที่ประกอบด้วย พ่อ แม่ ลูก และญาติพี่น้อง กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่ได้ทำงาน และมีบุตรจำนวน 2 คน รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัว ได้แก่ 29,819.20 บาท (SD = 35458.98) โดยมีรายได้อยู่ในช่วง 10,000 บาท ถึง 24,999 บาท มากที่สุด

ตารางที่ 3.1 ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง (มารดา)

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
1. อายุของผู้ตอบแบบสอบถาม (ปี)		
ไม่เกิน 20	10	2.92
21-30	89	25.95
31-40	183	53.35
41-50	59	17.20
ตั้งแต่ 51 ขึ้นไป	2	0.58
รวม	343	100
2. ระดับการศึกษา		
ไม่ได้เรียนหนังสือ	2	0.58
ประถมศึกษา	69	20.12
มัธยมศึกษา หรือ ปวช.	105	30.61
อนุปริญญา หรือ ปวส.	42	12.24
ปริญญาตรี	105	30.61
ปริญญาโท	20	5.83
รวม	343	100
3. สถานภาพสมรส		
โสด	12	3.50
สมรสและอยู่ด้วยกัน	274	79.88
สมรสแต่แยกกันอยู่	27	7.87
หย่าร้าง	21	6.12
คู่สมรสเสียชีวิต	9	2.62
รวม	343	100
4. ลักษณะครอบครัว		
ครอบครัวเดี่ยว ประกอบด้วย พ่อ แม่ และลูก	185	53.94
ครอบครัวขยาย ประกอบด้วย พ่อ แม่ ลูก และญาติพี่น้อง	158	46.06
รวม	343	100

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
5. อาชีพหลัก		
ไม่ได้ทำงาน	110	32.07
ค้าขาย	48	13.99
พนักงานบริษัทเอกชน	75	21.87
รับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	19	5.54
รับจ้างทั่วไป	35	10.20
เกษตรกรรม	9	2.62
กิจการส่วนตัว	43	12.54
อื่นๆ	4	1.17
รวม	343	100
6. จำนวนบุตร		
1 คน	153	44.61
2 คน	158	46.06
3 คน	25	7.29
4 คน	6	1.75
5 คน	1	0.29
รวม	343	100
7. รายได้ครอบครัวต่อเดือน (บาท)		
น้อยกว่า 10,000	68	19.83
10,000-24,999	117	34.11
25,000-39,999	85	24.78
40,000-54,999	34	9.91
55,000-69,999	11	3.21
70,000-84,999	12	3.50
85,000-99,999	0	0.00
100,000 ขึ้นไป	16	4.66
รวม	343	100

ตารางที่ 3.2 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับบุตร โดยผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 343 คน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ยเท่ากับ 46.5 เดือน (SD = 17.49) หรือ 3 ปี 11 เดือน (SD = 1.46) เด็กเข้ารับบริการในโปรแกรมการสร้างเสริมพัฒนาการระยะแรกเริ่มเนื่องจากปัญหาทางพัฒนาการ 16 ปัญหา โดยปัญหาทางพัฒนาการ 3 ปัญหาแรกที่พบมากที่สุด ได้แก่ พัฒนาการช้า บกพร่องทางการพูดและภาษา และออทิสติกตามลำดับ สถานที่ที่เด็กเข้ารับบริการโปรแกรมการสร้างเสริมพัฒนาการระยะแรกเริ่มมีทั้งหมด 62 แห่ง และระยะเวลาที่เข้ารับการรักษาโดยเฉลี่ยเท่ากับ 17.4 เดือน (SD = 15.61) หรือ 1 ปี 5 เดือน (SD = 1.30)

ตารางที่ 3.2 ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง (บุตร)

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศของบุตรที่นำมาบริการ		
ชาย	235	68.51
หญิง	108	31.49
รวม	343	100
2. ปัญหาทางพัฒนาการของเด็ก		
กล้ามเนื้ออ่อนแรง	4	1.17
กล้ามเนื้ออ่อนแรง (SMA)	1	0.29
คลอดก่อนกำหนด	1	0.29
ดาวน์ซินโดรม	38	11.08
ตัวเหลือง G6PD	1	0.29
บกพร่องทางการได้ยิน	5	1.46
บกพร่องทางการพูดและภาษา	78	22.74
บกพร่องทางการมองเห็น	9	2.62
บกพร่องทางร่างกายและการเคลื่อนไหว	8	2.33
บกพร่องทางสติปัญญา (MR)	2	0.58
ปัญหาพฤติกรรม	9	2.62
พัฒนาการช้า (GDD)	97	28.28
พิการซ้ำซ้อน	3	0.87

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
2. ปัญหาทางพัฒนาการของเด็ก (ต่อ)		
สมองพิการ (CP)	2	0.58
สมาธิสั้น	12	3.50
ออทิสติก	73	21.28
รวม	343	100

ข้อมูล
3. สถานที่ที่เด็กเข้ารับบริการโปรแกรมการส่งเสริมพัฒนาการระยะแรกเริ่ม
รพ. กรุงเทพ
รพ. กรุงเทพคริสเตียน
รพ. เด็ก
รพ. บ้านแพ้ว
รพ. ยูวประสาทไวทยโยปถัมภ์
รพ. ศิริราช
รพ. จังหวัดชัยภูมิ
รพ. จุฬาลงกรณ์
รพ. เจ้าพระยา
รพ. เลย์
รพ. เลิดสิน
รพ. แม่และเด็ก จ.นครสวรรค์
รพ. เมตตาประชารักษ์ (วัดไร่ขิง)
รพ. ตากสิน
รพ. ทหารเรือ
รพ. ธรรมศาสตร์เฉลิมพระเกียรติ
รพ. บำรุงราษฎร์
รพ. พญาไท2
รพ. พญาไท3
รพ. ยันฮี

 ข้อมูล

3. สถานที่ที่เด็กเข้ารับบริการโปรแกรมการสร้างเสริมพัฒนาการระยะแรกเริ่ม (ต่อ)

รพ. ราชบุรี

รพ. ราชวิถี

รพ. รามาธิบดี

รพ. วชิรพยาบาล

รพ. วิภาวราม

รพ. วิชัยยุทธ

รพ. ศรีนครินทร์ จ.ขอนแก่น

รพ. สมเด็จพระบรมราชเทวี ณ ศรีราชา

รพ. สมิติเวช

รพ. สมุทรสาคร

รพ. สวรรค์ประชารักษ์

รพ. นนทเวช

รพ. นพรัตนราชธานี

รพ. ภูมิพลอดุลยเดช

รพ. สมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย จ.สมุทรสงคราม

รพ. เจ้าพระยายมราช จ.สุพรรณบุรี

รพ. ดำเนินสะดวก

รพ. บางบ่อ

รพ. ศรีธัญญา

รพ. ศรีสังวาล

รร. อุ๋นรัก

รร. รุ่งอรุณ

บ้านเสาอรุณ

บ้านพัฒนาการครูอ้อ

สถาบันราชานุกูล

สถาบันพัฒนาเด็กเล็ก KiDo

สถาบันแห่งชาติเพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว ม.มหิดล

ข้อมูล

3. สถานที่ที่เด็กเข้ารับบริการโปรแกรมการสร้างเสริมพัฒนาการระยะแรกเริ่ม (ต่อ)

ศูนย์กระตุ้นพัฒนาการเด็กพิเศษ Special Child Center

ศูนย์การแพทย์นวบุตร

ศูนย์เพื่อเด็กพิเศษแสงเหนือ

ศูนย์แพทย์กาญจนาภิเษก มหาวิทยาลัยมหิดล

ศูนย์พัฒนาการเด็กพิเศษ SCI Center

ศูนย์พัฒนาการเด็ก Brain School

ศูนย์พัฒนาการ Good Boy & Nice Girl

ศูนย์การศึกษาพิเศษส่วนกลาง

ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดนครปฐม

ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดนนทบุรี

ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดปทุมธานี

ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดสมุทรสาคร

ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 5 จังหวัดสุพรรณบุรี

ศูนย์การศึกษาพิเศษ รร. สาธิตลอออุทิศ

ศูนย์สิทธิรณเพื่อการฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์แห่งชาติ

ตารางที่ 3.3 บุคคลในกลุ่มที่มีความสัมพันธ์อย่างเป็นทางการที่ให้การสนับสนุนทางสังคมแม่
 ตารางที่ 3.3 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลในกลุ่มที่มีความสัมพันธ์อย่างเป็นทางการที่ให้ความช่วยเหลือแม่ในการดูแลเด็กที่มีความต้องการพิเศษ หรือช่วยให้กำลังใจ ให้คำปรึกษาในด้านต่าง ๆ เมื่อแม่ต้องการ

ข้อมูล

1. บุคคลจากชมรม/กลุ่มสังคม/กลุ่มอาสาสมัครต่าง ๆ /กลุ่มพ่อแม่เด็กที่มีความต้องการพิเศษ

Rainbowroom.org

ข้อมูลที่เผยแพร่ทาง Internet / webboard ของ floortime / หนังสือต่าง ๆ

งานสังคมสงเคราะห์สถาบันราชานุกูล

ข้อมูล

1. บุคคลจากชมรม/กลุ่มสังคม/กลุ่มอาสาสมัครต่าง ๆ /กลุ่มพ่อแม่เด็กที่มีความต้องการพิเศษ (ต่อ)

ชมรมผู้ปกครองออทิสติกและสมาธิสั้นโรงพยาบาลศรีธัญญา

พ่อแม่เด็กพิเศษคนอื่น ๆ ที่เจอในศูนย์ฯ

ศูนย์ประดิพัทธ์ 11

อบต.

2. เจ้าหน้าที่จากศูนย์/หน่วยงานสร้างเสริมพัฒนาการฯ ของบุตร

ครู

ครูพี่เลี้ยง

ครูการศึกษาพิเศษ

พยาบาล

นักกระตุ้นพัฒนาการ

เจ้าหน้าที่ของศูนย์ฯ

นักแก้ไขการพูด

นักกายภาพบำบัด

นักกิจกรรมบำบัด

นักจิตวิทยา

นักบำบัด floor time

นักพฤติกรรมบำบัด

นักสังคมสงเคราะห์

3. เจ้าหน้าที่จากโรงเรียน/ศูนย์เลี้ยงเด็ก

ครู

ครูการศึกษาพิเศษ

ครูพี่เลี้ยง

ผู้อำนวยการ

เจ้าหน้าที่ของโรงเรียน

 ข้อมูล

4: เจ้าหน้าที่จากโรงพยาบาล/หน่วยงานสาธารณสุข

เจ้าหน้าที่จากศูนย์ฯ

นักแก้ไขการพูด

นักจิตวิทยา

ผู้ช่วยพยาบาล

นางพยาบาล

หมอ

 ตอนที่ 2 ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรสังเกตได้ในโมเดลเชิงสาเหตุของการมีส่วนร่วมของแม่ในโปรแกรมการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มในเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรสังเกตได้ (ตารางที่ 3.4) ซึ่งประกอบไปด้วย ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนของตัวแปรสังเกตได้ทั้ง 12 ตัว พบว่า ค่าเฉลี่ยของระดับการศึกษามีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ 11.44 (SD = 4.28) รองลงมา คือ สามี การจัดการกับปัญหา การจัดการกับอารมณ์ รายได้ (หมื่นบาท) การหลีกเลี่ยงปัญหา การมีความรู้ความเข้าใจ กลุ่มที่มีความสัมพันธ์อย่างเป็นทางการ การให้ความช่วยเหลือและมีส่วนร่วมทางด้านร่างกาย และกลุ่มที่มีความสัมพันธ์อย่างไม่เป็นทางการ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.70 3.59, 3.51, 2.98, 2.85, 2.68, 2.62, 2.54, 2.20, และ 1.88 ตามลำดับ และพบว่าตัวแปรที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ ทางด้านจิตใจ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.31 (SD = 0.56)

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนของตัวแปรสังเกตได้ทั้งหมด 12 ตัว พบว่า มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 ทั้งหมด 24 ค่า มีขนาดต่ำถึงสูง ทิศทางบวกและทิศทางลบ โดยสามารถอธิบายความแปรปรวนร่วมกันได้ระหว่าง 2.25% ถึง 49.70% มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ทั้งหมด 14 ค่า มีขนาดต่ำ ทิศทางบวกและทิศทางลบ โดยสามารถอธิบายความแปรปรวนร่วมกันได้ระหว่าง 1.12% ถึง 1.77% และพบว่าไม่มีความสัมพันธ์กันทั้งหมด 28 ค่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการจัดการกับปัญหากับการจัดการกับอารมณ์มีค่าสูงที่สุด ($r = .705, p < .01$) มีขนาดสูง ทิศทางบวก สามารถอธิบายความแปรปรวนร่วมกันได้เท่ากับ 49.70% ในขณะที่ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับการมีความรู้ความเข้าใจมีค่าต่ำที่สุด ($r = .106, p < .05$) มีขนาดต่ำ ทิศทางบวก สามารถอธิบายความแปรปรวนร่วมกันได้เท่ากับ 1.12%

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ที่อยู่ในกลุ่มตัวแปรแฝงเดียวกันพบว่า มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีรายละเอียดดังนี้

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ของตัวแปรแฝงเศรษฐกิจ คือ ตัวแปรระดับการศึกษา กับรายได้ ตัวแปรทั้งสองตัวมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ในระดับปานกลาง ($r = .472, p < .01$) ทิศทางบวก สามารถอธิบายความแปรปรวนร่วมกันได้เท่ากับ 22.28%

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ของตัวแปรแฝงการสนับสนุนทางสังคม มีพิสัยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ในช่วง .004 ถึง .222 ขนาดต่ำ โดยตัวแปรกลุ่มที่มีความสัมพันธ์อย่างไม่เป็นทางการกับสามี มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุด ($r = .222, p < .01$) ทิศทางบวก สามารถอธิบายความแปรปรวนร่วมกันได้เท่ากับ 4.93% ในขณะที่ตัวแปรกลุ่มที่มีความสัมพันธ์อย่างเป็นทางการกับกลุ่มที่มีความสัมพันธ์อย่างไม่เป็นทางการมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ต่ำที่สุด ($r = .159, p < .01$) ทิศทางบวก สามารถอธิบายความแปรปรวนร่วมกันได้เท่ากับ 2.53%

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ของตัวแปรแฝงความเครียด ประกอบด้วยตัวแปรทางด้านจิตใจกับทางด้านร่างกาย โดยตัวแปรทั้งสองตัวมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ในระดับสูง ($r = .608, p < .01$) ทิศทางบวก สามารถอธิบายความแปรปรวนร่วมกันได้เท่ากับ 36.97%

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ของตัวแปรแฝงการเผชิญปัญหา มีพิสัยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ในช่วง .171 ถึง .705 ขนาดต่ำถึงสูง โดยตัวแปรการจัดการกับปัญหาด้วยการจัดการกับอารมณ์ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุด ($r = .705, p < .01$) ทิศทางบวก สามารถอธิบายความแปรปรวนร่วมกันได้เท่ากับ 49.70% ในขณะที่ตัวแปรการจัดการกับปัญหากับการหลีกเลี่ยงนี้มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ต่ำที่สุด ($r = .171, p < .01$) ทิศทางบวก สามารถอธิบายความแปรปรวนร่วมกันได้เท่ากับ 2.92%

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ของตัวแปรแฝงการมีส่วนร่วมของแม่ ประกอบด้วยตัวแปรการมีความรู้ความเข้าใจกับการให้ความช่วยเหลือและมีส่วนร่วม โดยตัวแปรทั้งสองตัวมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ในระดับกลาง ($r = .549, p < .01$) ทิศทางบวก สามารถอธิบายความแปรปรวนร่วมกันได้เท่ากับ 30.14%

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ของเศรษฐกิจ การสนับสนุนทางสังคม ความเครียด การเผชิญปัญหา กับตัวแปรสังเกตได้การมีส่วนร่วมของแม่พบว่า มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีรายละเอียดดังนี้

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ของเศรษฐกิจฐานะกับการมีส่วนร่วมของแม่ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ในช่วง .106 ถึง .188 ขนาดต่ำ โดยตัวแปรรายได้กับการให้ความช่วยเหลือและมีส่วนร่วม มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุด ($r = .118, p < .05$) ทิศทางบวก สามารถอธิบายความแปรปรวนร่วมกันได้เท่ากับ 1.39% ในขณะที่ตัวแปรระดับการศึกษากับการมีความรู้ความเข้าใจ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ต่ำที่สุด ($r = .106, p < .05$) ทิศทางบวก สามารถอธิบายความแปรปรวนร่วมกันได้เท่ากับ 1.12%

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ของการสนับสนุนทางสังคมกับการมีส่วนร่วมของแม่ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ในช่วง .114 ถึง .230 ขนาดต่ำ โดยตัวแปรสามีกับการให้ความช่วยเหลือและมีส่วนร่วม มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุด ($r = .230, p < .01$) ทิศทางบวก สามารถอธิบายความแปรปรวนร่วมกันได้เท่ากับ 5.29% ในขณะที่ตัวแปรกลุ่มที่มีความสัมพันธ์อย่างเป็นทางการกับการให้ความช่วยเหลือและมีส่วนร่วม มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ต่ำที่สุด ($r = .114, p < .05$) ทิศทางบวก สามารถอธิบายความแปรปรวนร่วมกันได้เท่ากับ 1.30%

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ของความเครียดกับการมีส่วนร่วมของแม่ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ในช่วง -.119 ถึง -.161 ขนาดต่ำ โดยตัวแปรทางด้านร่างกายกับการมีความรู้ความเข้าใจ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุด ($r = -.161, p < .01$) ทิศทางลบ สามารถอธิบายความแปรปรวนร่วมกันได้เท่ากับ 2.59% ในขณะที่ตัวแปรทางด้านจิตใจกับการให้ความช่วยเหลือและมีส่วนร่วม มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ต่ำที่สุด ($r = -.119, p < .05$) ทิศทางลบ สามารถอธิบายความแปรปรวนร่วมกันได้เท่ากับ 1.42%

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ของการเผชิญปัญหากับการมีส่วนร่วมของแม่ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ในช่วง .304 ถึง .467 ขนาดต่ำถึงปานกลางค่อนข้างต่ำ โดยตัวแปรการจัดการกับปัญหากับการให้ความช่วยเหลือและมีส่วนร่วม มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุด ($r = .467, p < .01$) ทิศทางบวก สามารถอธิบายความแปรปรวนร่วมกันได้เท่ากับ 21.81% ในขณะที่ตัวแปรการจัดการกับปัญหากับการมีความรู้ความเข้าใจ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ต่ำที่สุด ($r = .304, p < .01$) ทิศทางบวก สามารถอธิบายความแปรปรวนร่วมกันได้เท่ากับ 9.24%

นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรสังเกตได้ทั้งหมดพบว่า มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ต่ำกว่า .80 แสดงว่าตัวแปรไม่มีปัญหาเกี่ยวกับภาวะร่วมเส้นพหุ (Multicollinearity)

ตารางที่ 3.4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนจากตัวแปรต่าง ๆ (N = 343)

ตัวแปร	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1. EDU	1.000											
2. INCOME	0.472**	1.000										
3. INSUP	0.112*	0.041	1.000									
4. FORSUP	0.100	-0.040	0.159**	1.000								
5. SPOUSE	0.123*	0.218**	0.222**	0.004	1.000							
6. MIND	0.021	0.041	-0.062	0.029	-0.020	1.000						
7. BODY	-0.113*	-0.109*	0.017	0.112*	-0.015	0.608**	1.000					
8. PRO	0.154**	0.121*	0.210**	-0.003	0.183**	-0.013	0.005	1.000				
9. EMO	0.033	-0.035	0.163**	0.017	0.126*	0.125*	0.164**	0.705**	1.000			
10. AVOID	-0.081	-0.150**	0.129*	0.019	-0.061	0.338**	0.431**	0.171**	0.370**	1.000		
11. INKNOW	0.106*	0.064	0.081	0.058	0.077	-0.133*	-0.161**	0.304**	0.309**	0.000	1.000	
12. INDO	0.070	0.118*	0.168**	0.114*	0.230**	-0.119*	-0.093	0.467**	0.320**	-0.052	0.549**	1.000
M	11.44	2.98	1.88	2.62	3.70	1.31	2.20	3.59	3.51	2.85	2.68	2.54
SD	4.28	3.55	0.84	1.53	1.60	0.56	0.67	0.59	0.50	0.56	0.67	0.68

หมายเหตุ ** p < .01, * p < .05

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความตรงของโมเดลเชิงสาเหตุของการมีส่วนร่วมของแม่ในโปรแกรมการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มในเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

ผลการตรวจสอบความตรงของโมเดลเชิงสาเหตุของการมีส่วนร่วมของแม่ในโปรแกรมการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มในเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ซึ่งเป็นโมเดลที่มีอิทธิพลของเศรษฐกิจฐานะไปการมีส่วนร่วมของแม่โดยมีความเครียดเป็นตัวแปรส่งผ่าน อิทธิพลของการสนับสนุนทางสังคมมีอิทธิพลโดยตรงต่อการมีส่วนร่วมของแม่ และอิทธิพลของความเครียดไปการมีส่วนร่วมของแม่โดยมีการเผชิญปัญหาเป็นตัวส่งผ่านตามที่เสนอไว้ในกรอบงานวิจัย พบว่าโมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ เมื่อพิจารณาค่าสถิติที่ใช้ทดสอบค่าไค-สแควร์ (Chi-square) มีค่าเท่ากับ 29.21, $df = 20$, $p = .084$ ค่า RMSEA เท่ากับ .037 ค่า RMR เท่ากับ .058 ค่า GFI เท่ากับ .986 และค่า AGFI เท่ากับ .945 โดยตัวแปรอิสระทั้ง 4 ตัวแปรในโมเดลสามารถอธิบายความแปรปรวนในตัวแปรการมีส่วนร่วมของแม่ได้ร้อยละ 30

เมื่อพิจารณาค่าน้ำหนักองค์ประกอบ โดยพิจารณาแยกตามตัวแปรแฝงได้ผลตามตารางที่ 3.5 พบว่า ตัวแปรสังเกตได้ของตัวแปรแฝงเศรษฐกิจฐานะมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทั้ง 2 ตัว ($p < .001$) โดยระดับการศึกษามีค่าน้ำหนักองค์ประกอบสูงที่สุด คือ 2.932 และ รายได้มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 2.431 เมื่อพิจารณาค่าน้ำหนักองค์ประกอบในรูปคะแนนมาตรฐาน พบว่าได้ผลเป็นแบบเดียวกัน คือ ระดับการศึกษามีค่าน้ำหนักองค์ประกอบสูงที่สุด รองลงมาคือ รายได้ และเมื่อพิจารณาในรูปคะแนนมาตรฐาน สมบูรณ์พบว่า รายได้มีค่าน้ำหนักสูงที่สุด (.688) รองลงมาคือ ระดับการศึกษา (.682) เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์ใน Factor Score Regression สามารถสร้างตัวแปรเศรษฐกิจฐานะได้ดังสมการ

$$SES = .119(EDU) + .151(INCOME)$$

ตัวแปรสังเกตได้ของตัวแปรแฝงการสนับสนุนทางสังคมมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทุกตัว ($p < .01$) โดยสามมีมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบสูงที่สุด คือ .787 รองลงมาคือ กลุ่มที่มีความสัมพันธ์อย่างเป็นทางการ (.669) และกลุ่มที่มีความสัมพันธ์อย่างไม่เป็นทางการ (.350) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาค่าน้ำหนักองค์ประกอบในรูปคะแนนมาตรฐาน พบว่า ได้ผลในแบบเดียวกัน เมื่อพิจารณาในรูปคะแนนมาตรฐานสมบูรณ์พบว่า สามมีมีค่าน้ำหนักสูงที่สุด (.494) รองลงมา คือ กลุ่มที่มีความสัมพันธ์อย่างเป็นทางการ (.436) และกลุ่มที่มี

ความสัมพันธ์อย่างไม่เป็นทางการ (.414) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์ใน Factor Score Regression สามารถสร้างตัวแปรการสนับสนุนทางสังคมได้ดังสมการ

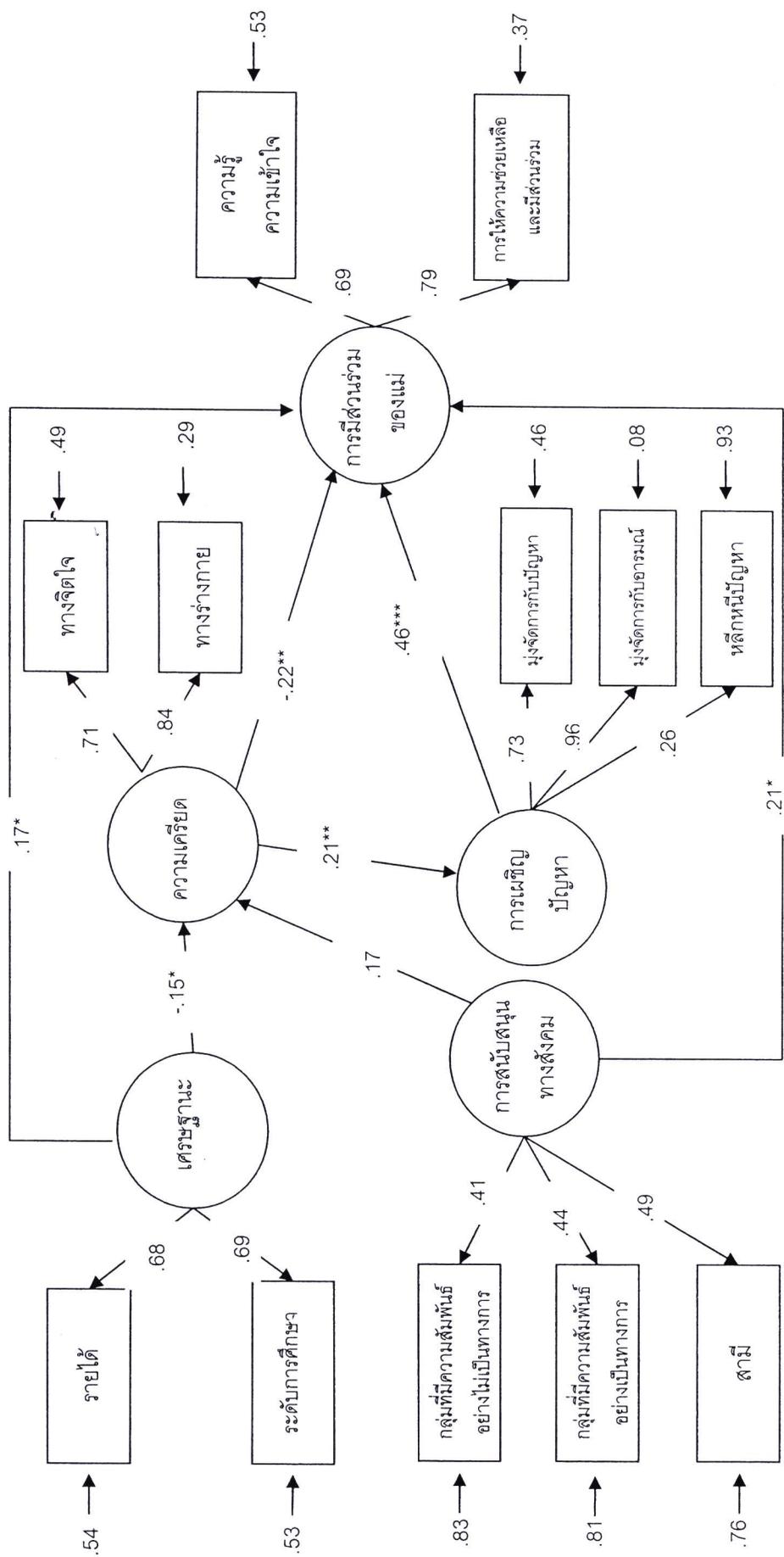
$$\text{SUPPORT} = .328(\text{INSUP}) + .243(\text{FORSUP}) + .271(\text{SPOUSE})$$

ตัวแปรสังเกตได้ของตัวแปรแฝงความเครียดมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบแตกต่างจากศูนย์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทั้ง 2 ตัว ($p < .001$) โดยทางด้านร่างกายมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบสูงที่สุด คือ .559 และทางด้านจิตใจมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ .395 เมื่อพิจารณาค่าน้ำหนักองค์ประกอบในรูปคะแนนมาตรฐานพบว่า ได้ผลในแบบเดียวกัน เมื่อพิจารณาในรูปคะแนนมาตรฐานสมบูรณ์พบว่า ทางด้านร่างกายมีค่าน้ำหนักสูงที่สุด (.844) รองลงมาคือ ทางด้านจิตใจ (.714) เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์ใน Factor Score Regression สามารถสร้างตัวแปรความเครียดได้ดังสมการ

$$\text{STRESS} = .744(\text{MIND}) + 1.182(\text{BODY})$$

ตัวแปรสังเกตได้ของตัวแปรแฝงการเผชิญปัญหามีค่าน้ำหนักองค์ประกอบแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทุกตัว ($p < .001$) โดยการจัดการกับอารมณ์มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบสูงที่สุด คือ .482 รองลงมาคือ การจัดการกับปัญหา (.427) และการหลีกเลี่ยงปัญหา (.145) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาค่าน้ำหนักองค์ประกอบในรูปคะแนนมาตรฐานพบว่า ได้ผลในแบบเดียวกัน เมื่อพิจารณาในรูปคะแนนมาตรฐานสมบูรณ์พบว่า การจัดการกับอารมณ์มีค่าน้ำหนักสูงที่สุด (.958) รองลงมา คือ การมุ่งจัดการกับปัญหา (.735) และการหลีกเลี่ยงปัญหา (.260) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์ใน Factor Score Regression สามารถสร้างตัวแปรการการเผชิญปัญหาได้ดังสมการ

$$\text{COPING} = .233(\text{PRO}) + 1.775(\text{EMO}) - .208(\text{AVOID})$$

Chi-Square = 29.21, df = 20, P-value = 0.08369, RMSEA = 0.037

ภาพที่ 11 โมเดลเชิงสาเหตุของการมีส่วนร่วมของแม่ในโปรแกรมการสร้างเสริมพัฒนาการระยะแรกเริ่มในเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

ตัวแปรสังเกตได้ของตัวแปรแฝงการมีส่วนร่วมของแม่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทั้ง 2 ตัว ($p < .001$) โดยการให้ความช่วยเหลือและมีส่วนร่วมมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบสูงสุด คือ .534 และการมีความรู้ความเข้าใจมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ .456 เมื่อพิจารณาค่าน้ำหนักองค์ประกอบในรูปคะแนนมาตรฐานพบว่า ได้ผลในแบบเดียวกัน เมื่อพิจารณาในรูปคะแนนมาตรฐานสมบรูณ์พบว่า การให้ความช่วยเหลือและมีส่วนร่วมมีค่าน้ำหนักสูงสุด (.792) รองลงมาคือ การมีความรู้ความเข้าใจ (.686) เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์ใน Factor Score Regression สามารถสร้างตัวแปรความเครียดได้ดังสมการ

$$\text{INVOLVE} = .444(\text{INKNOW}) + 1.009(\text{INDO})$$

ตารางที่ 3.5 ค่า Factor Loading, Standardized Solution Matrix, Completely Standardized Solution Matrix และ Factor Score Regression ของตัวแปร

ตัวแปร	Factor Loading			Std. Solution Matrix			Completely Std. Solution Matrix			Factor Score Regression					
	สปส.	SE	T	สปส.	SE	T	สปส.	SE	T	สปส.	SE	T	สปส.	SE	T
LY	.395	-	-	.395	-	-	.714	-.423	.120	.744	.031	-.130			
MIND	.559***	.041	13.799	.559			.844	.109	.128	1.182	.085	-.052			
PRO	.427	-	-	.427			.735	-.609	-.179	.362	.233	-.593			
EMO	.482***	.026	18.728	.482			.958	.319	.163	.142	1.775	.635			
AVOID	.145***	.038	3.868	.145			.260	.207	-.180	-.934	-.208	.233			
INKNOW	.456	-	-	.456			.686	-.057	.142	.202	.048	.444			
INDO	.534***	.085	6.299	.534			.792	.353	.029	-.322	-.044	1.009			
LX	2.932***	.663	4.442	2.932			.682	.119	-.015	-.012	-.003	.026			
EDU	2.431***	.539	4.508	2.431			.688	.151	.002	-.030	-.005	.016			
INCOME	.350**	.110	3.191	.350			.414	-.020	.328	.102	-.002	.027			
INSUP	.669**	.234	2.858	.669			.436	-.008	.243	.008	.026	.005			
FORSUP	.787**	.256	3.081	.787			.494	-.081	.271	.030	-.003	-.025			
SPOUSE															

หมายเหตุ * $p < .05$, ** $p < .01$, *** $p < .001$

เมื่อพิจารณาผลการวิเคราะห์อิทธิพลทางตรงและอิทธิพลทางอ้อมที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของแม่ตามตารางที่ 3.6 พบว่าเศรษฐกิจฐานะมีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของแม่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยเศรษฐกิจฐานะมีอิทธิพลทางตรงต่อการมีส่วนร่วมของแม่ ค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานมีค่าเท่ากับ .167 แสดงว่าอิทธิพลทางตรงของเศรษฐกิจฐานะมีขนาดอิทธิพลต่ำ และเป็นอิทธิพลทางบวก และเศรษฐกิจฐานะมีอิทธิพลทางอ้อมต่อการมีส่วนร่วมของแม่อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานมีค่าเท่ากับ .019 เพราะฉะนั้น เศรษฐกิจฐานะมีอิทธิพลรวมต่อการมีส่วนร่วมของแม่เท่ากับ .186

การสนับสนุนทางสังคมมีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของแม่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยการสนับสนุนทางสังคมมีอิทธิพลทางตรงต่อการมีส่วนร่วมของแม่ ค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานมีค่าเท่ากับ .211 แสดงว่าอิทธิพลทางตรงของการสนับสนุนทางสังคมมีขนาดอิทธิพลต่ำ และเป็นอิทธิพลทางบวก และการสนับสนุนทางสังคมมีอิทธิพลทางอ้อมต่อการมีส่วนร่วมของแม่อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานมีค่าเท่ากับ -.022 เพราะฉะนั้น การสนับสนุนทางสังคมมีอิทธิพลรวมต่อการมีส่วนร่วมของแม่เท่ากับ .189

ความเครียดมีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของแม่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยความเครียดมีอิทธิพลทางตรงต่อการมีส่วนร่วมของแม่ ค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานมีค่าเท่ากับ -.224 แสดงว่าอิทธิพลทางตรงของการสนับสนุนทางสังคมมีขนาดอิทธิพลค่อนข้างต่ำ และเป็นอิทธิพลทางลบ และความเครียดมีอิทธิพลทางอ้อมต่อการมีส่วนร่วมของแม่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานมีค่าเท่ากับ .096 แสดงว่าอิทธิพลทางอ้อมของความเครียดมีขนาดอิทธิพลต่ำ และเป็นอิทธิพลทางบวก เพราะฉะนั้น ความเครียดมีอิทธิพลรวมต่อการมีส่วนร่วมของแม่เท่ากับ -.128

อิทธิพลทางตรงของการเผชิญปัญหาแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยการเผชิญปัญหามีอิทธิพลทางตรงต่อการมีส่วนร่วมของแม่ ค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานมีค่าเท่ากับ .461 แสดงว่าอิทธิพลทางตรงของการเผชิญปัญหามีขนาดอิทธิพลกลาง และเป็นอิทธิพลทางบวก เพราะฉะนั้นอิทธิพลทางตรงและอิทธิพลรวมเท่ากับ .461

ผลจากการศึกษาโมเดลเชิงสาเหตุของการมีส่วนร่วมของแม่ในโปรแกรมการสร้างเสริมพัฒนาการระยะแรกเริ่มในเด็กที่มีความต้องการพิเศษ กล่าวโดยสรุปได้ดังนี้ แม่ที่มีรายได้และการศึกษาดำเนินไปจะเกิดความเครียดสูง และลดการมีส่วนร่วมของแม่ลงได้ แม่ที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการได้รับการสนับสนุนจากสามี จะทำให้แม่มีส่วนร่วมในโปรแกรมของลูกมาก อย่างไรก็ตาม การสนับสนุนทางสังคมไม่มีอิทธิพลต่อความเครียดและการเผชิญปัญหา และแม่ที่รายงานว่ามีความเครียดสูงจะใช้เวลาเผชิญปัญหาสูง โดยจะใช้เวลา

เผชิญปัญหาทั้ง 3 รูปแบบ กล่าวคือ ใช้การจัดการกับปัญหาสูง การจัดการกับอารมณ์สูงมาก และการหลีกเลี่ยงปัญหาต่ำ ซึ่งความเครียดทางด้านร่างกายส่งผลต่อการเข้าร่วมโปรแกรมของแม่ มากกว่าความเครียดทางด้านจิตใจ และไม่ว่าแม่จะใช้การเผชิญปัญหารูปแบบใด แม่ก็จะเข้าไปมีส่วนร่วมในโปรแกรมของลูก โดยการให้ความช่วยเหลือและมีส่วนร่วมมีผลต่อการเข้าร่วมในโปรแกรมสร้างเสริมพัฒนาการระยะแรกเริ่มของแม่มากกว่าการมีความรู้ความเข้าใจ

ตารางที่ 3.6 เมทริกซ์พหุคูณของตัวแปรแฝง E และ K

ตัวแปรเหตุ (IV)	BE/GA Direct Effect						Indirect Effect						Total Effect							
	B	SE	t	SS	SC	B	SE	t	SS	SC	B	SE	t	SS	SC	B	SE	t	SS	SC
SES → INVOLVE	.167*	.081	2.067	.167	.167	.019	.015	1.287	.019	.019	.186*	.079	2.342	.186	.186					
SUPPORT → INVOLVE	.211*	.100	2.105	.211	.211	-.022	.020	-1.087	-.022	-.022	.189*	.096	1.964	.189	.189					
STRESS → INVOLVE	-.224**	.086	-2.622	-.224	-.224	.096**	.034	2.840	.096	.096	-.128	.084	-1.522	-.128	-.128					
COPING → INVOLVE	.461***	.081	5.664	.461	.461	-	-	-	-	-	.461***	.081	5.664	.461	.461					
SES → STRESS	-.146*	.072	-2.015	-.146	-.146	-	-	-	-	-	-.146*	.072	-2.015	-.146	-.146					
SUPPORT → STRESS	.170	.095	1.781	.170	.170	-	-	-	-	-	.170	.095	1.781	.170	.170					
STRESS → COPING	.208**	.065	3.216	.208	.208	-	-	-	-	-	.208**	.065	3.216	.208	.208					

หมายเหตุ * $p < .05$, ** $p < .01$, *** $p < .001$

ตารางที่ 3.7 เมทริกซ์สหสัมพันธ์ตัวแปรแฝง

ตัวแปรแฝง	STRESS	COPING	INVOLVE	SES	SUPPORT
STRESS	1.000				
COPING	.208	1.000			
INVOLVE	-.117	.417	1.000		
SES	-.127	-.026	.206	1.000	
SUPPORT	.154	.032	.210	.109	1.000